

آشنایی با مدیریت سرمایه فکری و معرفی روش ها و ابزارهای آن در سازمان

مؤلف

محمد رضا روشن سروسستانی

www.ketab.ir

سرشناسه : روشن سروستانی، محمدرضا، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور : آشنایی با مدیریت سرمایه فکری و معرفی روش‌ها و ابزارهای آن در سازمان
مؤلف محمدرضا روشن سروستانی؛ ویراستار ادبی هادی شفیعی.
مشخصات نشر : تهران: مهراندیشان سپهر، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری : مصور(رنگی)، جدول، نمودار.
شابک : 978-622-7272-65-9
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت : کتابنامه: ص. ۳۱۳-۳۲۰.
موضوع : سرمایه فکری--مدیریت
Intellectual capital—Management
سرمایه فکری--ایران -- مدیریت
Intellectual capital -- Management—Iran
رده بندی کنگره : ۵۳۵D
رده بندی دیوبی : ۶۵۸/۱۵
شماره کتابشناسی ملی : ۲۵۴۸۱۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

عنوان: آشنایی با مدیریت سرمایه فکری و معرفی روش‌ها و ابزارهای آن در سازمان

مؤلف: محمدرضا روشن سروستانی

ویراستار ادبی: هادی شفیعی

ناشر: مؤسسه انتشاراتی مهراندیشان سپهر

نوبت و سال چاپ: اول، ۱۴۰۰

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۹۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۷۲-۶۵-۹

تلفن مرکز پخش: ۰۹۲۲۶۱۶۳۶۰۴

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

فصل اول: مدیریت سرمایه های فکری.....	۱۸
مقدمه.....	۱۸
تاریخچه مالکیت فکری.....	۲۱
مفهوم سرمایه فکری.....	۲۳
ویژگی های سرمایه فکری.....	۲۳
مدیریت دانش به عنوان یک ابزار مدیریتی سرمایه فکری.....	۲۴
اهداف مدیریت سرمایه فکری.....	۲۴
تعریف سرمایه فکری.....	۲۵
مؤلفه های سرمایه فکری.....	۲۸
سرمایه انسانی و شاخص های سنجش آن.....	۲۸
سرمایه ساختاری و شاخص های سنجش آن.....	۲۹
سرمایه مشتری و شاخص های سنجش آن.....	۳۱
سرمایه نوآوری و شاخص های سنجش آن.....	۳۲
اولویت بندی اجزاء تأثیرگذار بر سرمایه فکری.....	۳۳
مدیریت استراتژیک سرمایه فکری.....	۳۵
قابلیت های استراتژیک سرمایه فکری.....	۳۶
راهبردهای سرمایه فکری همتراز.....	۳۶
راهبردهای عام سرمایه فکری.....	۳۷
مدل های مدیریت سرمایه فکری.....	۳۹
اندازه گیری دارایی دانش و سرمایه فکری.....	۵۳
اهمیت اندازه گیری سرمایه فکری.....	۵۴
اهداف اندازه گیری سرمایه فکری.....	۵۵
شاخص های متداول برای اندازه گیری و بکارگیری سرمایه فکری.....	۵۶
روش های اندازه گیری سرمایه فکری.....	۶۴
جرخه ممیزی دانش.....	۷۶

۷۶	نقشه دارایی‌های دانش
۷۸	درجه‌بندی سرمایه فکری
۷۹	اندازه‌گیری و حسابداری سرمایه فکری
۸۳	نقاط قوت و ضعف روش‌های اندازه‌گیری سرمایه فکری
۸۴	دیدگاه‌های سرمایه فکری
۸۶	استانداردهای حسابداری ایران
۸۸	گزارش‌دهی سرمایه فکری
۸۹	تئوری‌های ارائه شده در ارتباط با افشاء سرمایه فکری
۹۴	حقوق مالکیت فکری
۹۴	حفظ حقوق مالکیت معنوی در امر تحقیق و توسعه
۹۷	حمایت از حقوق مالکیت فکری در ایران
۹۸	پیامدهای عدم وجود حمایت از حقوق مالکیت فکری
۹۹	مزایای ایجاد نظام حقوقی مالکیت فکری
۱۰۰	موافقتنامه‌های بین‌المللی در زمینه مالکیت فکری
۱۰۰	تأثیر حمایت از تامین حقوق مالکیت فکری بر رشد اقتصادی
۱۰۱	حقوق مالکیت فکری و انواع آن
۱۰۲	معاهدات بین‌المللی در زمینه حقوق مالکیت فکری
۱۰۳	موقعیت و جایگاه حقوق مالکیت فکری در ایران
۱۰۶	فصل دوم: انواع تکنیک‌های استخراج سرمایه فکری در عمل
۱۰۶	انواع تکنیک‌های استخراج سرمایه فکری
۱۱۱	تکنیک داستان‌سرایی
۱۲۴	تکنیک مصاحبه
۱۳۴	تکنیک مصاحبه‌های غیرساخت‌یافته
۱۳۴	تکنیک مصاحبه‌های نیمه ساخت‌یافته
۱۳۸	تکنیک مصاحبه‌های ساخت‌یافته
۱۳۹	تکنیک مصاحبه‌های خروج از خدمت
۱۴۶	تکنیک درخت‌های دانشی

۱۵۳	تکنیک ماتریس‌های دانشی
۱۵۳	تکنیک نقشه‌های دانشی
۱۶۹	تکنیک مشاهده
۱۷۱	تکنیک تفسیر رویداد
۱۷۴	تکنیک یادگیری در عمل با توجه به نیاز سازمان
۱۸۱	تکنیک برنامه زمانی
۱۸۱	تکنیک یادگیری بعد از اقدام
۱۸۷	تکنیک مرتب‌سازی کارت (دسته‌بندی مفاهیم)
۱۸۹	تکنیک شبکه فهرست‌ها
۱۸۹	تکنیک ۲۰ سؤالی
۱۹۱	تکنیک مرور یادگیری عملکرد (روش سناریو)
۱۹۲	تکنیک اکتساب عمیق دانش
۲۰۰	تکنیک استخراج ۳ گانه
۲۰۱	تکنیک یادگیری مقایسه‌ای
۲۰۲	تکسونومی
۲۰۴	تکنیک طوفان فکری
۲۰۹	تکنیک یادگیری سایه به سایه
۲۰۹	تکنیک چایخانه دانش
۲۱۲	تکنیک الگوبرداری
۲۱۳	تکنیک مطالعه موردی
۲۱۵	نقشه‌های دانش
۲۱۹	تکنیک تبادل دانش
۲۲۳	تکنیک تاریخچه نویسی
۲۲۴	تکنیک مساعدت همکاران
۲۲۸	تکنیک بازیینی همکاران
۲۳۲	تکنیک بازنگری عملکرد
۲۳۶	تکنیک بازنگری پس از پروژه

پیشگفتار

امروزه سرمایه فکری و دارایی‌های نامشهود عوامل اصلی سودآوری و موفقیت شرکت‌ها می‌باشند. مشکل اندازه‌گیری و گزارشگری سرمایه فکری دامنه بین‌المللی دارد و سرمایه فکری نامشهود است و نمی‌توان آن را به‌صورت صحیحی اندازه‌گیری نمود اما شرکت‌ها باید از روش‌هایی در جهت افزایش ارزش سهامداران استفاده نمایند. علاقه‌مندی در جهت مدیریت دارایی‌های نامشهود منجر به ایجاد روش‌های مختلفی برای اندازه‌گیری سرمایه فکری شده است. بسیاری از محققین نشان داده‌اند که در کشورهای توسعه یافته مدیریت مؤثر سرمایه‌های فکری با موفقیت سازمان‌ها رابطه مستقیمی دارد. بر اساس تئوری سرمایه فکری مهم‌ترین نقش سرمایه فکری تولید و ارائه خدمات دارای ارزش افزوده از طرق مدیریت فعال منابع نامشهود می‌باشد که تأثیر مثبتی بر عملکرد سازمانی دارد.

یکی از راه‌های اساسی که کارخانجات به وسیله آن می‌توانند صلاح روش‌های تولید، افزایش توان رقابت و بهبود وضعیت مالی را به دست آورند، استفاده از خلاقیت و ایجاد نوآوری در سیستم است که بدون شناخت و حمایت از سرمایه‌های فکری و دارایی‌های نامشهود امکان‌پذیر نخواهد بود. در شرایط فعلی با توجه به گستردگی رقابت، خصوصی سازی، پیچیدگی بسیار زیاد محیط و تغییرات آنی در آن، مدیران شرکت‌ها برای مقابله با آنها نیاز مبرم به شناسایی سرمایه فکری سازمان و مدیریت صحیح آن دارند. مدیریت مؤثر سرمایه فکری در سازمان منوط به شناسایی این سرمایه‌ها خواهد بود که در نهایت موجب بهبود در عملکرد کسب و کار و خلق ارزش خواهد شد. سرمایه فکری، اطلاعات و دانش کاربردی است که می‌تواند برای شرکت خلق ارزش نماید. سرمایه انسانی از اهمیت زیادی برخوردار است زیرا منبع خلاقیت سازمان است. اساس وجود سرمایه انسانی، هوش و استعداد افراد سازمانی است. گستره سرمایه انسانی به دانشی که در ذهن کارکنان وجود دارد، محدود می‌شود. نقش این سرمایه از این جهت حائز اهمیت است که استفاده از دو سرمایه دیگر یعنی سرمایه ساختاری و مشتری نیز بستگی به این سرمایه دارد. سرمایه انسانی عبارت است از مجموع قابلیت‌ها و شایستگی‌های افراد یک سازمان که بتواند سازمان را در حل مسائلش یاری رساند. مهم‌ترین عناصر تشکیل‌دهنده سرمایه انسانی سازمان، مجموعه مهارت‌های نیروی کار، عمق و وسعت تجربه آنها است.